คู่มือการปฏิบัติงานการให้บริการประชาชน (Work Manual)

กลุ่มงานสังคมสงเราะห์ รพ.พระนั่งเกล้า

คำนำ

คู่มือปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ฉบับนี้จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอกระบวนการ วิธีการปฏิบัติงานตามมาตราฐานวิชาชีพ เพื่อเป็นแนวทางในการให้บริการช่วยเหลือ ผู้ป่วยที่ประสบปัญหาด้านสุขภาวะทางสังคม เศรษฐกิจ จิตใจ ถูกกระทำด้วยความรุ่นแรง ถูกทอดทิ้งไม่มีญาติ/ญาติปฏิเสธ ไม่มีที่อยู่/เรร่อน ไม่มีเลขบัตรประชาชน ไม่มีค่ารักษาพยาบาล รวมทั้งผู้ที่ประสบปัญหาการใช้สิทธิ์การรักษาพยาบาล ให้สามารถเข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้ด้วยความเสมอภาพเท่าเทียม เหมาะสมเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีสุขภาวะที่ดีมีความสุขตามอัตภาพหลังแพทย์จำหน่าย กลุ่มเป้าหมายได้ แก่ผู้ป่วยที่ด้อยโอกาสทางสังคม ผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชน/สตรี ผู้พิการ และผู้ป่วยทั่วไป ต่างด้าวผิดกฎหมาย ที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาของตนเองและครอบครัวได้ ทำให้ส่งผลกระทบต่อการดูแลสุขภาพและการรักษาพยาบาลของตนเอง

ผู้จัดทำคาดหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการจัดทำคู่มือฉบับนี้จะมีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานและผู้รับบริการได้เป็นอย่างดี

สมปอง มิลินทานนท์

กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์

๒๐ มิถุนายน ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
๑. หลักการและเหตุผล	๑
๒. วัตถุประสงค์	๑
๓. คำจำกัดความ	๑
๔. ขอบเขตการปฏิบัติงาน (Scope)	๒
๕. บทบาทหน้าที่และเป้าหมาย (Purpose)	๓
๖. ช่องทางการให้บริการ	๓
๗. มาตราฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์	๔
๘. ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงทางสังคมสงเคราะห์	๘
๙. ข้อจำกัด ในการปฏิบัติงาน	๙
๑๐.Work Flow งานบริการสังคมสงเคราะห์	๑๐
- Flow chart กระบวนการปฏิบัติงานหลัก	
- Flow chart case ที่มีปัญหาค่ารักษาพยาบาล	
- Flow chart case ผู้ป่วยไม่มีญาติ/ญาติขาดการติดต่อ/ญาติปฏิเสธกรดูแล	
๑๑.ศูนย์พึ่งได้ OSCC	๑๓
- ความเป็นมา วัตถุประสงค์ ขอบเขตการให้บริการ	๑๓
- บทบาทหน้าที่	๑๔
- Flow chart case เด็กสตรี/ผู้ถูกกระทำรุ่นแรง (ศูนย์พึ่งได้ OSCC)	๑๕
ภาคผนวก	๑๖
แบบคัดกรองซักประวัติเบื้องต้น แบบประเมินปัญหาทางสังคมเศรษฐกิจ	
แบบฟอร์มการแจ้งเหตุ เด็ก/สตรี ครอบครัวที่ถูกกระทำรุนแรง	
แบบบันทึกข้อมูลการช่วยเหลือเด็ก/สตรีที่รับบริการศูนย์พึ่งได้	
สรุปสาระสำคัญ พรบ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ ๒๕๔๖	
สรุปสาระสำคัญ พรบ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว	

คู่มือปฏิบัติงานบริการสังคมสงเคราะห์ กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์

๑๑.หลักการและเหตุผล

โรงพยาบาลพระนั่งเกล้าเป็นสถานที่ให้บริการดูแลรักษาผู้เจ็บป่วยทุกกลุ่มโรคและทุกกลุ่มวัยโดยประสานความร่วมมือกันระหว่างสหสาขาวิชาชีพเพื่อให้ผู้ป่วยได้รับประโยชน์สูงสุดในการรักษาพยาบาลและมีคุณภาพชีวิตที่ดีหลังสิ้นสุดการรักษา กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งในทีมสหวิชาชีพของการรักษาพยาบาลโดยร่วมดูแลในด้านสังคม อารมณ์จิตใจและเศรฐษกิจ เพื่อให้ผู้ป่วยได้เข้าถึงบริการทางการแพทย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีคุณภาพชีวิตที่เหมาะสมหลังแพทย์จำหน่าย การทำงานสังคมสงเคราะห์ เป็นการทำงานบนพื้นฐานของความเข้าใจในความเป็นมนุษย์ที่มีความแตกต่าง ผู้ป่วยแต่ละรายมีปัญหาที่หลากหลาย แตกต่างกันทั้งในเรื่อง เพศ อายุ ประสบการณ์ทางสังคม การดำเนินชีวิตที่แตกต่าง วุฒิภาวะทางอารมณ์และการรับรู้ การให้ความช่วยเหลือในแต่ละครั้งต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้และกระตุ้นให้เค้าสามารถช่วยเหลือตนเองให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ผู้ปฏิบัติงานต้องเข้าใจกระบวนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนปฏิบัติงานที่ถูกต้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จะก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ป่วย องค์กร ชุมชน

๒.วัตถุประสงค์

- เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีแนวทางในการให้ความช่วยเหลือผู้ป่วยที่ประสบปัญหาทางสังคม จิตใจ เศรษฐกิจและปัญหาการใช้สิทธิการรักษาพยาบาล

- เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลการปฏิบัติงานของกลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยถูกต้องมีมาตราฐานวิชาชีพและนโยบายขององค์กร

-เพื่อให้ผู้รับบริการรับทราบข้อมูล และขอบเขตการรับบริการ

๓. คำจำกัดความ

ผู้รับบริการ หมายถึง ผู้ป่วยที่ประสบปัญหาทางสังคม/จิตใจ เศรษฐกิจและปัญหาการใช้สิทธิ์ในการรักษาพยาบาล เช่น ผู้ป่วยถูกทอดทิ้ง ถูกทำร้ายร่างกาย ใช้สิทธิ์ผิดขั้นตอน ประกันสุขภาพ นอกเขต ตจว

ผู้ให้บริการ หมายถึง นักสังคมสงเคราะห์ที่มีใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๔.. ขอบเขตการปฏิบัติงาน (Scope)

ให้บริการดูแลช่วยเหลือผู้ป่วยที่เข้ามารับบริการและประสบปัญหาทางสังคม เศรษฐกิจ จิตใจและสิทธิการรักษาพยาบาลรวมทั้งการพิทักษ์และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ตามที่กฎหมายกำหนด บริการทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในไม่เว้นวันหยุดราชการ โดย

- ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่กลุ่มแม่วัยใส กลุ่มมารดาตั้งครรภ์ไม่พร้อม กลุ่มผู้ป่วยที่ประสบปัญหาทางจิตใจ ผู้ที่ถูกกระทำรุนแรงและมีความรุนแรงในครอบครัว

- ให้ความรู้ด้านกฎหมายคุ้มครองเด็กและกฎหมายครอบครัวแก่กลุ่มเป้าหมายเด็กสตรีและครอบครัวที่ถูกกระทำรุนแรง ศูนย์พึ่งได้ (OSCC)

- ตรวจประเมินและวินิจฉัยทางสังคม เศรษฐกิจ จิตใจ บำบัดฟื้นฟูสมรรภาพทางสังคม จิตใจ พิทักษ์สิทธิ์ประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ และให้การสงเคราะห์คุ้มครองสวัสดิภาพและสิทธิ์ทางสังคม

- ประสานส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการคุ้มครองและดูแลต่อเนื่อง จนผู้รับบริการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุขตามอัตภาพ

- ติดตามญาติ/นายจ้าง ที่ไม่มาติดต่อหลัง Admit เพื่อประโยชน์ในการรักษาและดูแลค่าใช้จ่าย

- เฝ้าระวังและป้องกันการทอดทิ้งผู้ป่วยในโรงพยาบาลและประสานสถานสงเคราะห์

- ดำเนินการแจ้งความและจัดหาที่พักพิงให้ผู้ป่วยถูกทอดทิ้งหลังแพทย์จำหน่าย

- ตรวจสอบสถานะบุคคล ค้นหาเลข ๑๓ หลัก ประสานสถาบันนิติเวชวิทยาในการพิสูจน์อัตลักษณ์บุคคลเพื่อความถูกต้อง คัดสำเนาทะเบียนราษฎร์ เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงสิทธิ์การรักษา สิทธิ์ทางสังคมเศรษฐกิจที่ควรได้รับ

-จัดหาทรัพยากรทางสังคม กองทุนสงเคราะห์ เพื่อ ช่วยเหลือค่าครองชีพชั่วคราว ค่าพาหนะเดินทาง เครื่องอุปโภคบริโภค อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่จำเป็น กายอุปกรณ์ที่จำเป็น แก่ผู้ป่วยยากไร้

-พิจารณาช่วยเหลือค่ารักษาพยาบาล ค่าตรวจพิเศษ ค่ายาที่จำเป็นในรายที่ไม่มีสิทธิการรักษาเป็นผู้มีรายได้น้อย ยากไร้

-.เยี่ยมบ้าน ประเมินครอบครัว ประเมินสภาพแวดล้อมและชุมชน ก่อนจำหน่ายกลับบ้าน

- อื่นๆที่เป็นการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ฟื้นฟู ป้องกันและสงเคราะห์ผู้รับบริการ

๔. **บทบาทหน้าที่และเป้าหมาย (Purpose)**

บทบาทหน้าที่ - ให้บริการส่งเสริม ป้องกัน แก้ไขปัญหาทางสังคมเ เศรษฐกิจ จิตใจที่ส่งผลกระทบต่อการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยที่มารับบริการในโรงพยาบาลอย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานทางวิชาชีพและยึดผู้ป่วยเป็นศูนย์กลาง เน้นการทำงานแบบสหสาขาวิชาชีพและประสานเครือข่ายในชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ติดตามเยี่ยมผู้ป่วยในชุมชนอย่างต่อเนื่องจนผู้ป่วยมีสุขภาวะที่ดีตามอัตภาพ

- พิทักษ์และคุ้มครองสิทธิประโยชน์ที่พึงมีพึงได้ตามที่กฎหมายกำหนด

เป้าหมาย - ผู้รับบริการได้รับการรักษาอย่างมีคุณภาพ เท่าเทียม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีทางสังคม

- ผู้รับบริการรู้วิธีการแก้ปัญหาและบรรเทาปัญหาของตนเอง ทำให้ผลกระทบต่อการดูแลสุขภาพและรักษาพยาบาลลดลง

กลุ่มงานสังคมงเคราะห์ ปัจจุบันมีนักสงเคราะห์ ๔ คน รับราชการ ๓ คน พนักงานกระทรวงตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ ๑ คน และมีพนักงานกระทรวงตำแหน่งธุรการ ๑ คน

๕.. ช่องทางการให้บริการ

- ทางโทรศัพท์ - ติดต่อด้วยตนเอง -นำส่งจากหน่วยงานภายในรพ. OPD IPD - นำส่งจากหน่วยงานภายนอก เช่น สถานสงเคราะห์ บ้านพักเด็กและครอบครัว	
สถานที่ให้บริการ	**ระยะเวลาเปิดให้บริการ**
กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ (ห้องเบอร์๓๕) ชั้น ๑ ตึกเจษฎาบดินทร์ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า เลขที่ ๙ ต.บางกระสอ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทรศัพท์ ๐๒-๕๒๘๔๕๖๗ ต่อ ๑๐๑๓๕ , ๐๖๓-๒๐๔๘๔๗๙	เปิดบริการวันจันทร์ –ศุกร์ เวลา ๘.๐๐-๑๖.๐๐ เสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ เวลา ๘.๐๐-๑๖.๐๐ น.

๖ .มาตราฐานการปฏิบัติงานและจรรยาบรรณวิชาชีพนักสังคมสงเคราะห์

ประกาศสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

เรื่อง มาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๖๔

โดยที่มาตรา ๖ (๒) แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.๒๕๕๖ กำหนดให้ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบกับข้อบังคับสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ว่าด้วยจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งกำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ต้องประกอบวิชาชีพ ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ทั้งต้องดำรงตนและปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ดังนั้น เพื่อให้มีมาตรฐานกลางของการจัดบริการสังคมสงเคราะห์อันเป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้เกิดการป้องกัน แก้ไขปัญหา และเสริมพลังอำนาจของบุคคล ครอบครัว กลุ่ม หรือชุมชน รวมถึงเป็นแนวทางการดำรงตนของผู้ประกอบวิชาชีพ เพื่อรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพพร้อมทั้งเป็นการแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมของหน่วยงานผ่านระบบหรือกระบวนการปฏิบัติงานตามมาตรฐานทางวิชาชีพสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์จึงกำหนดมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ประกอบด้วย ๖ มาตรฐาน ๒๙ องค์ประกอบ ดังนี้

๑.มาตรฐานจรรยาบรรณ

เป็นแนวทางการปฏิบัติงานโดยยึด“หลักจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์”ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ. ๒๕๕๖ หมวด ๕ มาตรา ๓๓ ตามประกาศ ของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มี ๖ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑ จรรยาบรรณต่อตนเอง ได้แก่ ตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเอง และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ ตระหนักถึงการพัฒนาตนเอง ให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และมีคุณธรรม ประพฤติตน อยู่ในกรอบวัฒนธรรมและบริบทที่เหมาะสม

องค์ประกอบที่ ๒ จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ ได้แก่ ยึดมั่นในหลักวิชาการทางวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ รักษาเกียรติภูมิ และส่งเสริมวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ และคำนึงถึงมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ ๓ จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน) ได้แก่ ยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการโดยเคารพในสิทธิศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ความแตกต่างหลากหลายสิทธิความเป็นส่วนตัว รักษาความลับของผู้ใช้บริการ ยึดหลัก การมีส่วนร่วมและรักษาสัมพันธภาพทางวิชาชีพ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อผู้ที่มีความต้องการพิเศษ และพิทักษ์ คุ้มครอง และพัฒนา ความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน

องค์ประกอบที่ ๔ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพ และผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น ได้แก่ เคารพ ให้เกียรติ สนับสนุนความร่วมมือในการทำงานเป็นเครือข่ายและร่วมขับเคลื่อนการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการและวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ ๕ จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด ได้แก่ ส่งเสริม รักษา และพัฒนาองค์กร เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ และมีความรับผิดชอบต่อ องค์กรที่สังกัด

องค์ประกอบที่ ๖ จรรยาบรรณต่อสังคม ได้แก่ มีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ที่จะมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

๑๒.**มาตรฐานความเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์**

เป็นแนวทางการปฏิบัติตามมาตรฐานความเป็นวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ มี ๖ องค์ประกอบมีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑. สามารถปฏิบัติหน้าที่ ในขอบเขตความรับผิดชอบโดยคำนึงถึง ความมั่นคง ปลอดภัย และประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ

องค์ประกอบที่ ๒ สามารถปฏิบัติงานภายใต้องค์ความรู้ด้านกฎหมายวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

องค์ประกอบที่ ๓ สามารถปฏิบัติงานในฐานะผู้ประกอบวิชาชีพ ภายใต้การใช้ดุลพินิจ ทางวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ ๔ การทำหน้าที่เป็นตัวแทนของวิชาชีพทั้งทางด้านวิชาการ และการปฏิบัติงาน

องค์ประกอบที่ ๕ การทำหน้าที่ในเรื่องการขับเคลื่อนนโยบายทางสังคมที่ส่งผลต่อ ผู้ใช้บริการ

องค์ประกอบที่ ๖ ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในกรณีเกิดภาวะวิกฤต

๑๓.มาตรฐานองค์ความรู้และการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน

เป็นแนวทางการปฏิบัติที่มีเป้าหมายของการนำองค์ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน มี ๖ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑. ปฏิบัติงานภายใต้กรอบกฎหมายสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ ๒. เข้าใจและตระหนักถึงความหลากหลายทางสังคม วัฒนธรรมที่มีผลต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ ๓. เข้าใจและตระหนักถึงบริบททางสากล และบริบทแวดล้อม ที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตประชาชน

องค์ประกอบที่ ๔ เข้าใจและเชื่อมโยงแนวคิด ทฤษฎี องค์ความรู้ต่าง ๆ และสามารถ ประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ ๕. มีการน าความรู้ด้านการวิจัย และการจัดการความรู้เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานและสร้างนวัตกรรมทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ ๖. การน าเทคโนโลยีมาใช้ในการสื่อสาร และปฏิบัติงานได้หลากหลายรูปแบบ โดยคำนึงถึงจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห

๑๔.**มาตรฐานการสื่อสารทางวิชาชีพ**

เป็นแนวทางการปฏิบัติสำหรับการสื่อสารทางวิชาชีพ มี ๓ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑. การสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพเชิงวิชาชีพ

องค์ประกอบที่ ๒. รูปแบบการสื่อสารที่สร้างสรรค์ และส่งเสริมการปฏิบัติงานกับกลุ่มคนที่หลากหลาย

องค์ประกอบที่ ๓. การสื่อสารเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานเป็นทีม

๕.. มาตรฐานการบันทึกข้อมูล

เพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ เป็นแนวทางการบันทึกข้อมูลเพื่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ มี ๕ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๑. การบันทึกการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์บนฐานความรู้ ค่านิยม จรรยาบรรณ และหลักการของวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ ๒. การบันทึกการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ชัดเจน

องค์ประกอบที่ ๓. การบันทึกการจัดบริการสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่มีความต้องการพิเศษ

องค์ประกอบที่ ๔. การบันทึกตามกำหนดเวลา

องค์ประกอบที่ ๕ การใช้ประโยชน์จากบันทึกการปฏิบัติงาน

๖. มาตรฐานการนิเทศงานเพื่อพัฒนาวิชาชีพ

เป็นแนวทางการนิเทศงานที่จะช่วยในการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิของผู้ใช้บริการ และเป็นการ สนับสนุน ช่วยเหลือให้ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในการสร้างหลักประกัน ที่จะดำเนินการได้ ตามมาตรฐานทางวิชาชีพ และให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ มี ๓ องค์ประกอบ มีรายละเอียด ดังนี้

องค์ประกอบที่ ๓ สนับสนุนการนิเทศงานสังคมสงเคราะห์

ทั้งนี้ ขอให้หน่วยงานที่มีผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ให้การส่งเสริม สนับสนุน และ กำกับให้เป็นไปตามมาตรฐานการให้บริการของผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

องค์ประกอบที่ ๑. ผู้ให้การนิเทศงาน ผู้รับการนิเทศงานเข้าใจความสำคัญ บทบาท ความมุ่งหมาย และหน้าที่ของการนิเทศงาน

องค์ประกอบที่ ๒.การพัฒนากระบวนการนิเทศงานด้วย

ประกาศ ณ วันที่ ๑๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญมณี บูรณกานนท์

นายกสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

๗. ขั้นตอนกระบวนการปฏิบัติงทางสังคมสงเคราะห์

๗.๑ แสวงหาข้อเท็จจริง (Fact Finding)

ได้รับการแจ้งเรื่องจาก ward IPD OPD หรือผู้รับบริการเดินเข้ามาขอความช่วยเหลือด้วยตนเอง นักสังคมสงเคราะห์จะทำการสอบถามหาข้อมูลเบื้องต้นโดยการสัมภาษณ์ซักประวัติ สังเกตุ จากผู้รับบริการ ญาติหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการ การหาข้อมูลต้องมีกระบวนการสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับบริการและญาติ อธิบายขั้นตอนการให้บริการ และทำความเข้าใจกับความคาดหวังของผู้รับบริการและญาติ ในขณะการซักประวัติการสัมภาษณ์ทั้งตัวผู้ใช้บริการและญาติ บางกรณีมีความจำเป็นต้องลงพื้นที่เยี่ยมบ้านเพื่อดูสภาพเศรษฐกิจ สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกบ้าน รวมถึงประสานงานกับหน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้รับบริการเพื่อให้ง่ายต่อการประเมินสภาพปัญหา

๗.๒.ประเมินสภาพปัญหาและวินิจฉัย (Assessment & Diagnosis) ..

ประเมินปัญหาและทรัพยากร ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ และสังคม

- ด้านร่างกาย ผู้รับบริการมีสภาพการเจ็บป่วยเป็นออย่างไร ช่วยเหลือตนเองได้มากน้อยแค่ไหน

- ด้านจิตใจ ผู้ใช้บริการมีความเครียดวิตกกังวลเรื่องใดบ้าง

-ด้านสังคม ผู้รับบริการมีญาติดูแลหรือไม่หลังแพทย์จำหน่าย ต้องติดตามญาติ จัดหาที่อยู่ประสานสถานสงเคราะห์ แจ้งความผู้ถูกกระทำ ถูกทอดทิ้ง ประสานบ้านพักเด็กและครอบครัว OSCC

- ด้านเศรษฐกิจ มีปัญหาค่ารักษาหรือไม่ ค่ารถค่าเดินทางมารับการรักษา สิทธิ์การรักษาที่ไหนอย่างไร ใบส่งตัวมีหรือไม่มี เลขบัตรประชาชนมีไหม พรบ.ขาดอายุ

๗.๓ .วางแผนแนวทางให้ความช่วยเหลือ (Planning for intervention)

.นักสังคมสงเคราะห์จะวางแผนให้การช่วยเหลือตามสภาพปัญหาที่ได้จากการแสวงหาข้อเท็จจริงและประเมินสภาพปัญหา แยกระดับความสำคัญของปัญหาและช่วยเหลือตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

๗.๔ ดำเนินการช่วยเหลือ (Intervention) ...

ดำเนินการช่วยเหลือผู้รับบริการ ตามสภาพปัญหาข้อเท็จจริงที่ได้ใช้กระบวนการสัมภาษณ์ซักประวัติ สังเกตุและการหาข้อมูลเพิ่มเติมโดยการเยี่ยมบ้านลงชุมชนในกรณีปัญหาซับซ้อนรุ่นแรง

๗.๕ ติดตามและประเมินผล (Follow up &Evalution)

เมื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้รับบริการแล้วก็จะมีการติดตามและประเมินผล เมื่อติดตามและประเมินผลผลเป็นไปในทิศที่ทางที่ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาตนเองได้และต้องการความช่วยเหลือเพิ่มเติมด้านสวัสดิการ

สังคมอื่นๆ ต้องดูแลต่อเนื่องจะทำการส่งต่อ (Refer) หน่วยงานที่เกี่ยวทั้งภาครัฐและเอกชน แต่ถ้าติดตามประเมินแล้วผู้ป่วยหรือผู้รับบริการแก้ไข้ปัญหาตนเองได้แล้วและเป็นไปในทิศทางที่ดี จะติดตามอีกครั้งและให้การยุติการให้บริการ (Termination)

ข้อจำกัด ในการปฏิบัติงาน

๑. ผู้ปฏิบัติงานไม่เพียงพอต่อปริมาณงาน

๒. สถานที่ไม่เอื้ออำนวยในการให้บริการคับแคบ ไม่มีห้องให้คำปรึกษาแยกเฉพาะราย

๓. สถานสงเคราะห์ไร้ที่พึ่งมีน้อยทำให้ส่งผู้ป่วยได้ล่าช้า

๔. ข้อมูลผู้ป่วยแรกเข้าไม่ชัดเจน ชื่อนามกุลไม่ชัดเจนมีปัญหาในการหาข้อมูลติดตามญาติ

Work Flow

Flow Chart งานสังคมสงเคราะห์

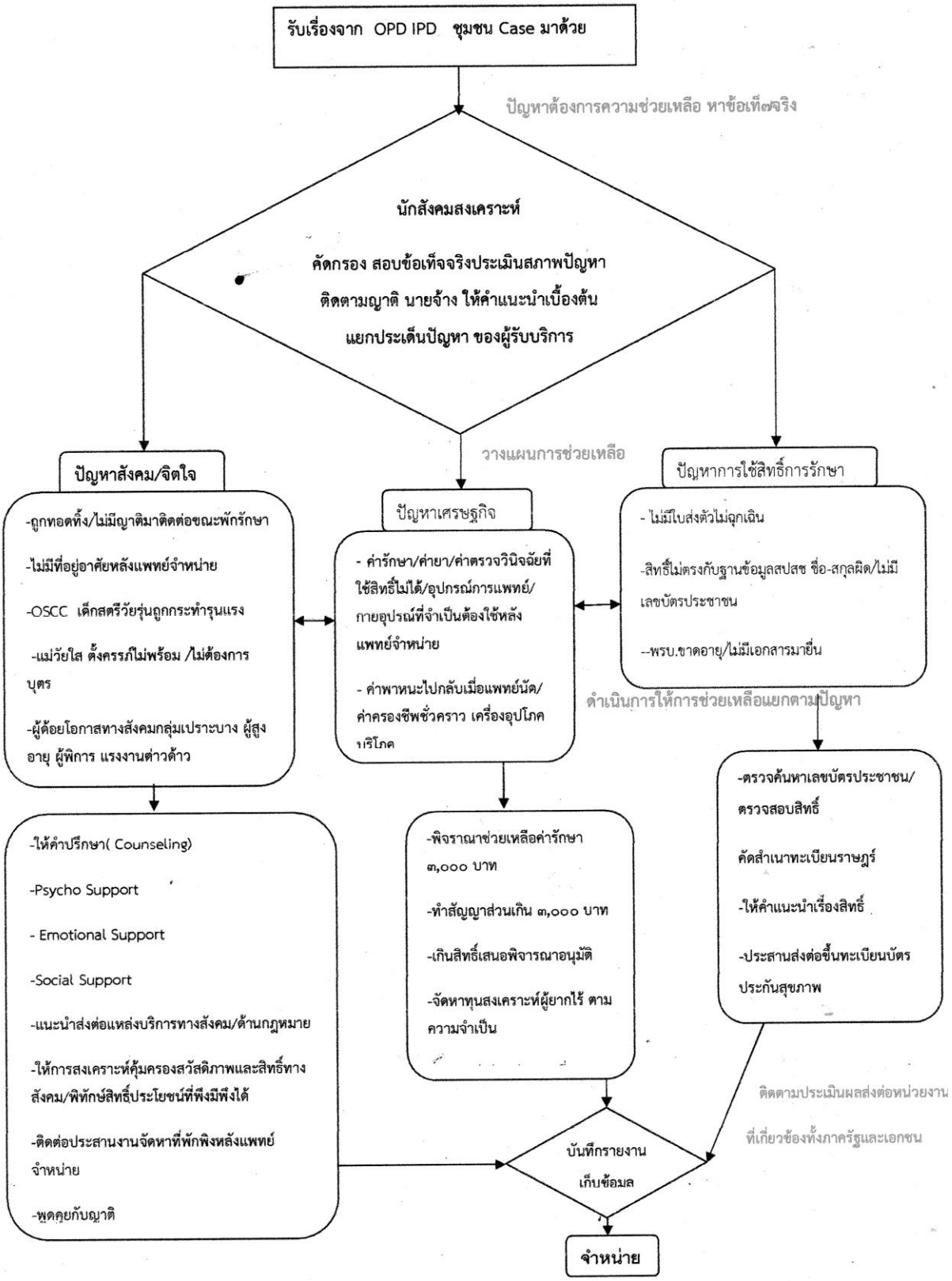

Flow Chart caseที่มีปัญหาค่ารักษา

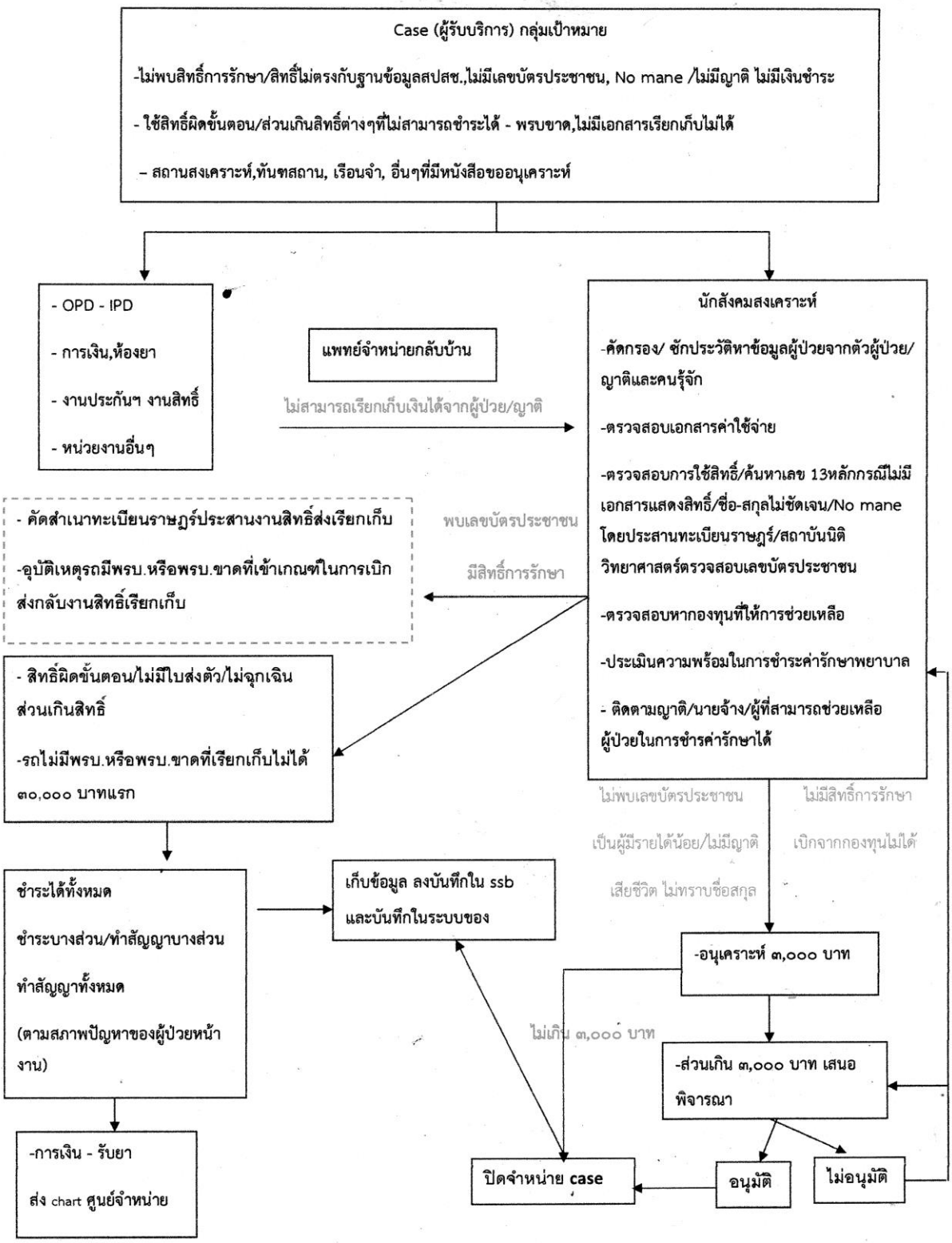

Flow chart ผู้ป่วยไม่มีญาติ/ญาติขาดการติดต่อ

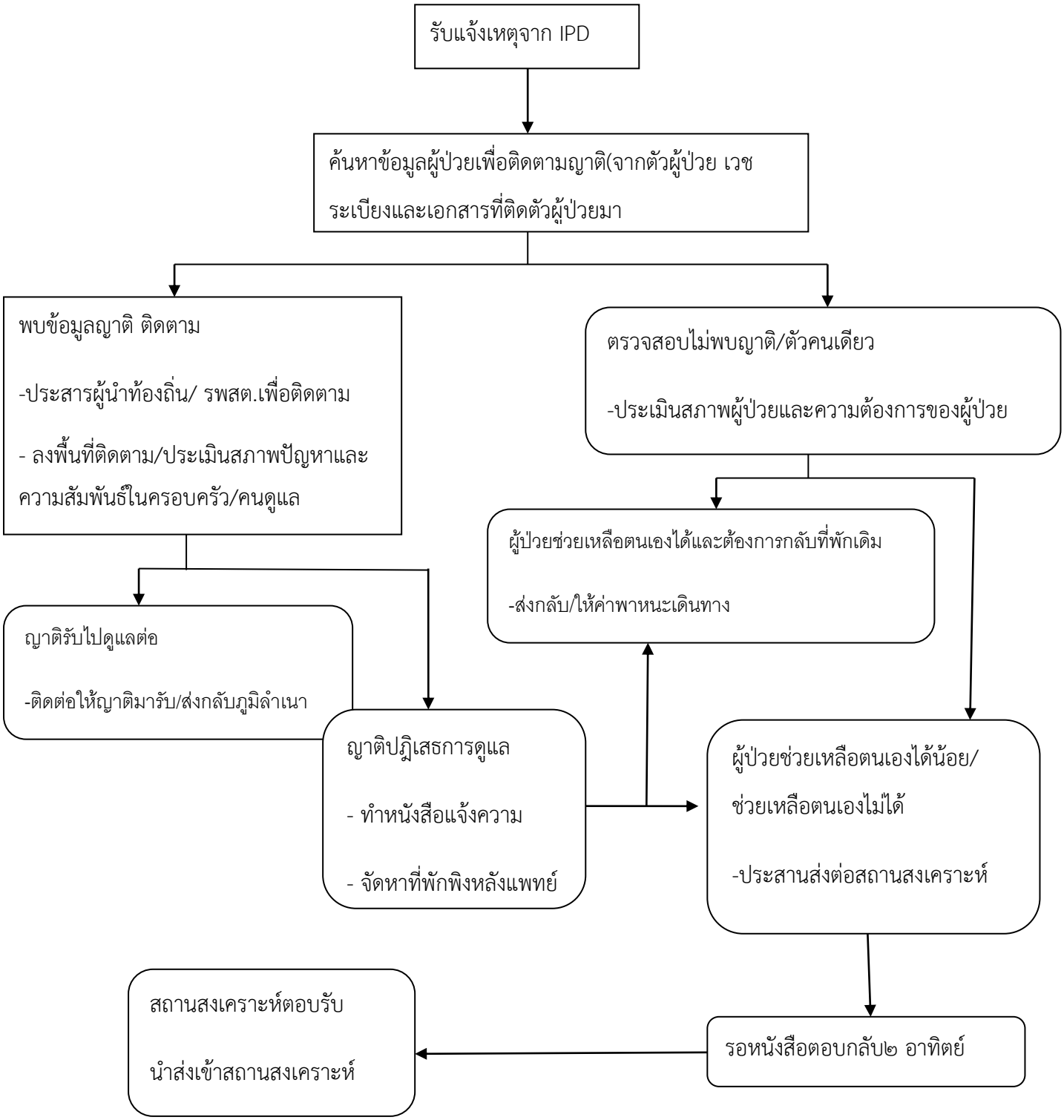

ศูนย์พึ่งได้ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า (OSCC)

ความเป็นมา

โรงพยาบาลพระนั่งเกล้ามีความตระหนักถึงปัญหาเด็กและสตรีที่ถูกกระทำทารุณกรรมจึงได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ตามนโยบายกระทรวงสาธารณสุขที่กำหนดให้โรงพยาบาลทุกแห่งจัดตั้งศูนย์พึ่งได้ในโรงพยาบาล เพื่อให้การดูแลรักษากลุ่มเด็ก/สตรีที่ถูกกระทำรุนแรงและปัญหาความรุนแรงในครอบครัว รวมถึงการให้การสงเคราะห์และคุ้มครอง โดยแพทย์ พยาบาล นักสังคมสงเคราะห์และนักจิตวิทยา โดยเริ่มเปิดดำเนินการเมื่อ ๒๔ มิ.ย.พ.ศ. ๒๕๔๗

ปรัชญา/ค่านิยม/อุดมการณ์การร่วม

เป็นศูนย์การทำงานแบบทีมสหวิชาชีพ ให้การช่วยเหลือบำบัดรักษาแบบองค์รวมทั้ง กาย ใจ สังคม และสงเคราะห์คุ้มครอง ดูแลพิทักษ์สิทธิ์เด็ก/สตรี ตามกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้การบำรัดรักษาทั้งร่างกาย จิตใจ เพศ ต่อเด็กสตรีและผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
๒. เพื่อให้บริการทางสังคม การสงเคราะห์และการคุ้มครอง
๓. เพื่อเป็นหน่วยงานรับแจ้งเหตุ ประสานส่งต่อ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งทางด้านกฎหมายและสังคม
๔. รวบรวมข้อมูล

ขอบเขตการให้บริการ

๑. ให้บริการด้านการรักษาพยาบาล ทั้งทางร่างกาย จิตใจ
๒. ประเมินสภาพจิตใจ ความเครียด ภาวะซึมเศร้า ประเมินความปลอดภัย กระถูกกระทำซ้ำ
๓. ให้คำปรึกษา/แนะนำ และ support ทางอารมณ์ /จิต/สังคม และกฎหมาย
๔. ให้การดูแลความปลอดภัยขณะพักรักษาในโรงพยาบาล ติดตามญาติ/เยี่ยมประเมินครอบครัว ชุมชน สร้างความปลอดภัยหลังจำหน่าย จัดหาที่พักพิงชั่วคราวเพื่อความปลอดภัย

๕. ให้คำแนะนำด้านกฎหมายคุ้มครองเด็กและกฎหมายความรุนแรงในครอบครัว

๖. ประสานงานด้านกฎหมาย/กระบวนการยุติธรรมและการดำเนินคดี

๗. ประชุมทีมสหวิชาชีพใน Case conference ที่มีปัญหาซ้ำซ้อนยุ่งยากและรุนแรง

๘. ติดตามช่วยเหลือต่อเนื่องที่บ้าน โรงเรียนและชุมชน

๙. ติดตามประเมินผล ภายใน ๑ ปี หรือสภาพปัญหาบรรเทา ทั้งทางโทรศัพท์และเยี่ยมบ้าน

๑๐. บันทึกข้อมูลส่งกระทรวงสาธารณสุข

๑๑. ยุติการให้บริการ

บทบาทหน้าที่

๑.จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดทิศทางในการทำงาน

๒.จัดระบบการให้บริการและพัฒนารูปแบบ มาตราฐานการปฏิบัติงานให้เหมาะสมและสอดคล้องกับกระบวนการทางกฎหมาย

๓. จัดเตรียมสถานที่ที่ปลอดภัย สะดวกรวดเร็วและรักษาความลับ

๔. คัดกรองช่วยเหลือ และเป็นเครือข่ายทีมสหวิชาชีพระดับจังหวัดประสานการทำงานร่วมกัน

๕ จัดระบบการบันทึกและจัดเก็บข้อมูล พัฒนาแบบฟอร์มต่างๆ

๕. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้บริหารรับทราบ

Flow chart

เด็กสตรี/ผู้ถูกกระทำรุนแรง (ศูนย์พึ่งได้ OSCC)

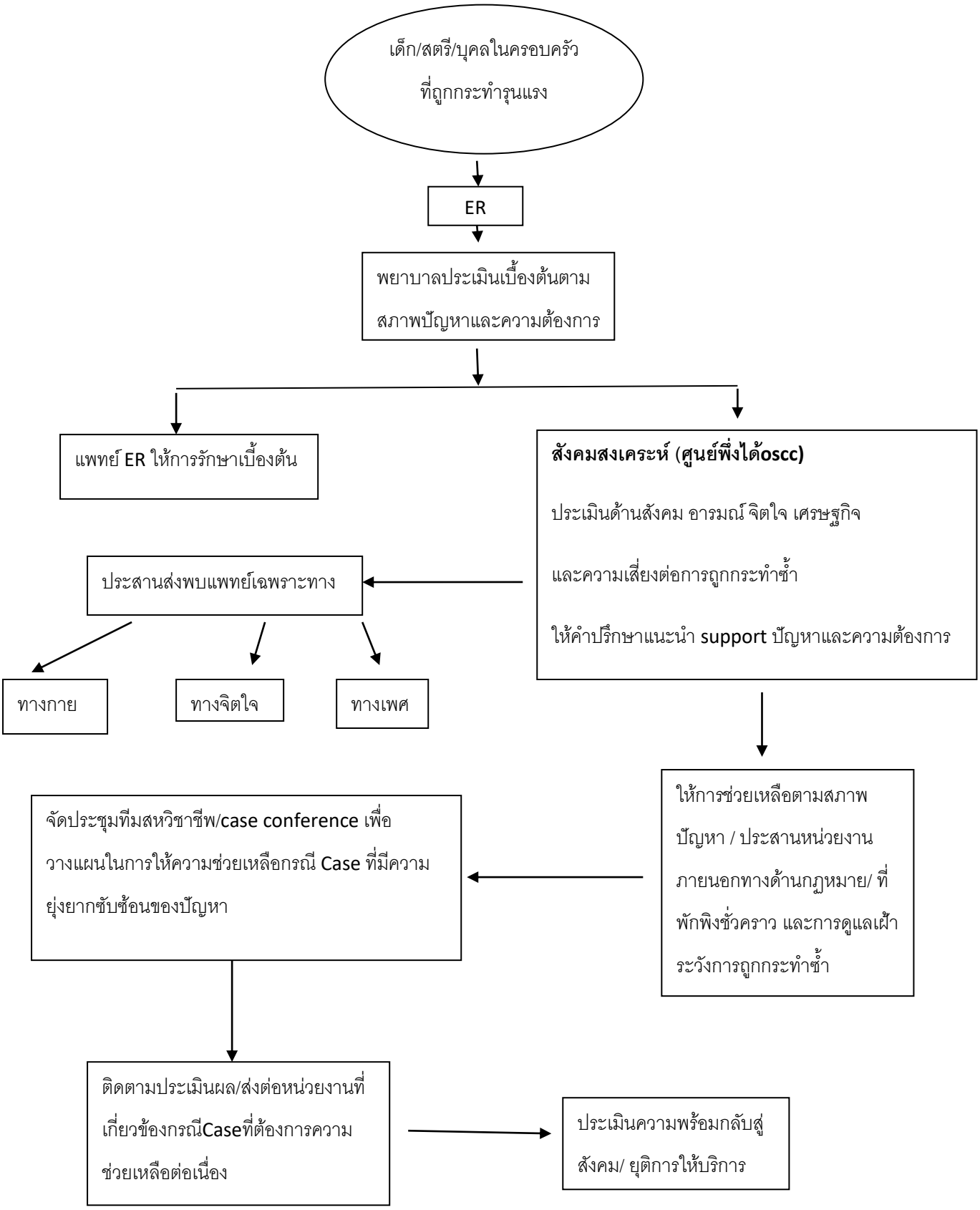

ภาคผนวก

แบบคัดกรองปัญหาเบื้องต้น (สค.๑) กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี

๑.ข้อมูลทั่วไป

วันที่ปรึกษา.....HN..... AN ..... O OPD O IPD O ชุมชน O ใหม่ O เก่า หน่วยงานที่ส่ง.....

ชื่อ-สกุล ....เพศ O ชาย O หญิง เลขบัตรประชาชน .....

ว/ด/ปเกิด.....อายุ.....สัญชาติ..... เชื้อชาติ..... ศาสนา..... สถานภาพ..... การศึกษา..... สิทธิ์การรักษา

..... เบอร์โทร.....ที่อยู่ที่ติดต่อได้ เลขที่..... ชุมชน/หมู่บ้าน..... ตำบล..... อำเภอ.....

จังหวัด/ประเทศ.....อาชีพ.....รายได้.....

๒. พื้นที่บริการ

O ในเขต O นอกเขต O ตจว O ต่างประเทศ

ผู้ให้ข้อมูล.....เกี่ยวข้อง.....เบอร์โทร.....

๓.กลุ่มเป้าหมาย

O เด็กแรกเกิด- ๑๒ ปี O สตรี/วัยรุ่น O ผู้สูงอายุ O ผู้พิการ O ต่างด้าว O พระภิกษุ/ผู้นำศาสนา O ผู้รับบริการทั่วไป

O ผู้ด้อยโอกาสทางสังคม/เร่ร่อน O สถานสงเคราะห์ O ทัณฑสถาน/เรือนจำ O ศรีธัญญา O เจ้าหน้าที่/ครอบครัว.....

๔. กลุ่มโรค/อาการ

O ถูกทำร้ายร่างกาย O อุบัติเหตุจากรถ O อุบัติเหตุจากการทำงาน O อุบัติเหตุทั่วไป O ติดเชื้อ HIV O โรคติดต่อ

O โรคเรื้อรัง O โรคทางจิต/ยาเสพติด O ถูกกระทำรุนแรง (OSCC) O คลอดบุตร/แท้งบุตร O ฝากครรภ์ (ANC)

๕. กลุ่มปัญหาที่ส่งมารับบริการ

O ไม่มีญาติ/นายจ้าง O ถูกทอดทิ้ง/เร่ร่อน/ไม่มีที่อยู่ O มีญาติแต่ปฏิเสธการดูแล O นายจ้างปฏิเสธช่วยเหลือ

O เด็กถูกทอดทิ้งหลังคลอด O ความรุนแรง/ถูกข่มขืน O ตั้งครรภ์ไม่พร้อม O ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร O ติดเหล้า/บุหรี่

O ต่างด้าวผิดกฎหมาย O เครียด/วิตกกังวล O ผู้ป่วย NO name/ไม่มีเลขบัตรประชาชน O ค่ารักษาพยาบาล

O ค่าพาหนะ/ค่าครองชีพ/เงินทุนประกอบอาชีพ/อุปโภคบริโภค O ประกันสุขภาพใช้สิทธิ์ผิดขั้นตอน O ขาดเอกสารการใช้สิทธิ์

O สิทธิ์ไม่คุ้มครอง/ส่วนเกินตามสิทธิ์..... O รถไม่มีพรบ/ขาด

ข้อมูลเพิ่มเติม.....

.....

.....

ผู้ส่ง.....

วันที่.....

(นสค.ให้ใส่กิจกรรมด้านหลังด้วย)

รวมค่าใช้จ่าย.....บาท

ค่ายา.....บาท

ค่ารักษา.....บาท

ชำระ..... ...บาท

อนุเคราะห์.....บาท

ค้างชำระ.....บาท

๖. กิจกรรมบริการ

O คัดกรอง/ประเมิน/สอบข้อเท็จจริง O เยี่ยมผู้ป่วยที่ตึก O เยี่ยมบ้านทางสังคม/โรคไต/ ผู้พิการ O ติดตามญาติ/นายจ้าง

O ส่งกลับภูมิลำเนา O จัดเตรียมที่อยู่อาศัยหลังแพทย์จำหน่าย O นำส่งเข้าสถานสงเคราะห์/บ้านพักเด็กฯ O ค่าพาหนะ..... บาท

O เครื่องอุปโภคบริโภค.....บาท O ค่าครองชีพชั่วคราว .....บาท O ค่าตรวจพิเศษ/กายอุปกรณ์/อุปกรณ์การแพทย์

O ค้นหาสิทธิ์/ให้คำแนะนำเรื่องสิทธิ์การรักษา O ประสานงานส่งต่อทั้งภายนอกภายใน O คัดสำเนาทะเบียนราษฎร์

O แนะนำแหล่งบริการทางสังคม/แนะนำด้านกฎหมาย O ค้นหาชื่อ-สกุล/เลข ๑๓ หลัก O ให้คำปรึกษาทางสังคม/อารมณ์/จิตใจ

O พัฒนาศักยภาพ/ส่งเสริมทักษะทางสังคม O ฟื้นฟูสมรรถภาพทางสังคม O แจ้งความผู้ป่วยถูกทอดทิ้ง อื่นๆ

O จัดทำ case conference O อนุเคราะห์ค่ารักษา/ทำสัญญาค้าง O ติดตามการชำระหนี้/รับชำระหนี้

O เสนอพิจารณาเกิน ๓,๐๐๐ บาท

๗.อนุเคราะห์แยกตามสิทธิ์

O ไม่มีเลข ๑๓ หลัก/ไม่พบสิทธิ์ O UCนั่งเกล้าสิทธิ์ไม่คุ้มครอง O UCนอกเขต/ไม่ฉุกเฉิน O UCตจว.ไม่ฉุกเฉิน

O ปกส.พระนั่งเกล้าสิทธิ์ไม่คุ้มครอง O ปกส.ที่อื่นๆ O ต่างด้าว O สถานสงเคราะห์ O ศรีธัญญา O ทันทสถาน

O เรือนจำ O พระภิกษุ/ผู้นำศาสนา O นักศึกษาฝึกงาน O เจ้าหน้าที่ .....

๘.ปัญหาและข้อเท็จจริง

O ตัวคนเดียว/ไม่มีญาติ O ตกงาน/ไม่มีรายได้ O ไร้ที่พึ่ง/เร่ร่อน O ครอบครัวแตกแยก/ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ราบรื่น
O ความรุนแรงในครอบครัว ถูกกระทำ/ข่มขืน O วิตกกังวล/เครียด O ทำงานไม่ได้เนื่องจากสุขภาพ/พิการ/ขาดพลังในการดูแลตนเอง O ที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสม O ถูกทอดทิ้ง/ไม่ได้แจ้งเกิด O ตั้งครรภ์ไม่พร้อม /แม่วัยใส O ขาดเงินทุนประกอบอาชีพ

O อื่นๆ

๙.การวางแผนให้การช่วยเหลือตามสภาพปัญหาผู้ป่วย O ผู้ป่วยไม่ต้องการความช่วยเหลือ O ผู้ป่วยต้องการความช่วยเหลือ

O การว่างแผนช่วยเหลือระยะสั้น.....

O ให้การช่วยเหลือระยะยาวต่อเนื่อง.....

๑๐. แหล่งสนับสนุนทางสังคมที่ใช้ในการช่วยเหลือ ระบุ .....

๑๑. ติดตามประเมินผล .....

ลงชื่อผู้ปฏิบัติ .....นักสังคมสงเคราะห์

วันที่.....

แบบประเมินปัญหาทางสังคม/เศรษฐกิจ ผู้รับบริการสังคมสงเคราะห์โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี

ชื่อ-สกุล.....(ผู้ป่วย)...อายุ.....HN.....AN.....ชื่อ-สกุล ผู้นำส่ง.....

วัน/เดือน/ปี ที่ประเมิน .....

กรุณาส่งเครื่องหมาย √ ลงใน☐ ในแบบประเมินปัญหาทางสังคมเศรษฐกิจ ทั้งนี้แบบประเมินนี้นักสังคมสงเคราะห์ค้นหาข้อมูลได้จากการซักประวัติ สัมภาษณ์ ผู้ป่วย/ผู้นำส่ง/การเยี่ยมบ้านและการสังเกตุ

หัวข้อ	ข้อความประเมิน	ระดับคะแนน ตามตัวเลขหน้าข้อที่ตอบ
๑.	ความพร้อมในการดูแลของครอบครัว/ญาติ	
	☐ ๑. ไม่มีญาติหรือผู้ดูแล ☐ ๒. มีญาติแต่ปฏิเสธการดูแล	
	☐ ๓. หย่าร้างแต่บุตรและภรรยา/สามีให้การดูแลด้านปัจจัยสี่และการรักษาพยาบาล	
	☐ ๔. อยู่กับญาติ/ครอบครัวดูแลช่วยเหลือดี	
๒	อาชีพ/รายได้	
	☐ ๑. ไม่มีอาชีพ/ไม่มีรายได้/ตกงาน ☐ ๒. มีรายได้พอกับรายจ่ายแต่มีหนี้สิน	
	☐ ๓. มีรายได้พอกับรายจ่ายแต่ไม่มีหนี้สิน☐ ๔.มีรายได้มากกว่ารายจ่ายและไม่มีหนี้สิน	
๓	ที่อยู่อาศัย/สถาพแวดล้อม	
	☐ ๑. ไม่มีที่อยู่อาศัย/เร่ร่อน ☐ ๒. อาศัยญาติ/เพื่อน/นายจ้าง	
	☐ ๓. เช่าบ้านอยู่ ☐ ๔. มีที่พักอาศัยเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเอง	
๔	เครือข่ายที่ให้การสนับสนุน	
	☐ ๑. ไม่มีเครือข่ายสนับสนุน	
	☐ ๒. มี อสม./อาสาสมัครในชุมชน/รพ.สต.อบต/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน	
	☐ ๓. นายจ้าง/เพื่อน	
	☐ ๔. ญาติ/ครอบครัว ที่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน	
๕	เครือข่ายที่ให้การสนับสนุนต้องมีการกระทำดังต่อไปนี้	
	☐ ๑. แจ้ง/นำส่งเข้ารพ. ☐ ๒. ติดตามเยี่ยมขณะรักษา	
	☐ ๓.รับกลับบ้าน/ประสานนำส่งกลับ ☐ ๔.ดูแลต่อเนื่อง/เป็นธุระจัดหาผู้ดูแล	

ชื่อ-สกุลผู้ประเมิน.....

หมายเหตุ คะแนนให้นับตามหัวข้อที่ให้ ถ้าคะแนนรวมน้อยกว่าหรือเท่ากับ ๖ หมายถึงระดับของปัญหาทางสังคม/เศรษฐกิจระดับมาก

คะแนน ๗-๑๓ หมายถึงมีปัญหาทางสังคมเศรษฐกิจระดับปานกลาง

คะแนน ๑๔-๒๐ หมายถึงมีปัญหาทางสังคมเศรษฐกิจระดับน้อย

แบบประเมินฉบับนี้ใช้ควบคู่กับแบบคัดกรองปัญหาเบื้องต้นสค.๑

(กรณีปัญหาทางจิตใจใช้แบบคัดกรองสุขภาพจิตเบื้องต้นของกลุ่มงานจิตเวช)

แบบฟอร์มการแจ้งเหตุเพื่อช่วยเหลือเด็ก สตรี และครอบครัว
กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี

.....

เลขที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ-สกุลผู้รับบริการ.....ชื่อเล่น.....อายุ.....ปี..เชื้อชาติ.....สัญชาติ.....

ศาสนา.....รหัสประจำตัวประชาชน.....

บ้านเลขที่.....หมู่.....ตรอก/ซอย.....ถนน.....ตำบล.....อำเภอ.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ระดับการศึกษา ◯ อนุบาล ◯ ประถมศึกษา ◯ มัธยมศึกษาตอนต้น ◯ มัธยมศึกษาตอนปลาย
◯ อนุปริญญา ◯ ปริญญาตรี ◯ สูงกว่าปริญญาตรี ◯ ไม่ได้รับการศึกษา ◯ อื่นๆ.....

กรณีปัญหา ◯ ถูกข่มขืน/ล่วงละเมิดทางเพศ ◯ ถูกทารุณกรรม ◯ พลัดหลง ◯ ล่อลวง
◯ ตกเป็นเหยื่อการค้ามนุษย์ ◯ ทอดทิ้ง/ละเลย ◯ ถูกบังคับค้าประเวณี
◯ ตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ◯ พฤติกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด ◯ ปัญหาครอบครัว
◯ ตกเป็นเครื่องมือแสวงหาผลประโยชน์ ◯ อยู่ในสภาพยากลำบาก ◯ ถูกทำร้ายร่างกาย
◯ แย่งอำนาจการปกครอง ◯ แรงงานถูกเอารัดเอาเปรียบ ◯ อื่นๆ.....

ต้องการขอรับบริการ

◯ ขอรับคำปรึกษาแนะนำ ◯ ประสานส่งต่อผู้ประสบปัญหาไปในสถานที่เหมาะสม
◯ ด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ ◯ การคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ประสบปัญหา
◯ เป็นตัวกลางในการประนีประนอม ◯ ขอรับการสงเคราะห์เครื่องอุปโภค/บริโภค
◯ อื่นๆ.....

ชื่อ-สกุล ผู้นำส่ง.....**ความสัมพันธ์**.....**โทรศัพท์**.....
ที่อยู่อาศัยที่สามารถติดต่อได้.....
.....

ชื่อ-สกุลผู้แจ้ง.....**ตำแหน่ง**.....

กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลพระนั่งเกล้า จังหวัดนนทบุรี โทร 02 5284567 ต่อ 10135 โทรสาร 02 5278042

แบบบันทึกข้อมูลการช่วยเหลือเด็กและสตรีที่เข้ารับบริการ ศูนย์พึ่งได้

หน่วยงานให้บริการ.....รหัสสถานบริการ.....

เลขที่ผู้ป่วยนอก (HN) ☐☐ - ☐☐☐☐☐☐☐ **หน่วยตรวจพบเป็นหน่วยแรก** ☐ ER ☐ OPD ☐ IPD ☐ OSCC

วัน/เดือน/ปีที่มาโรงพยาบาล...../...../..... เวลา.....น. **วัน/เดือน/ปีที่เกิดเหตุ** ...../...../..... เวลา.....น.

สาเหตุหลักที่นำมาสู่การขอรับบริการ(ตอบเพียง 1 ข้อ) ☐ ทางร่างกาย ☐ ทางเพศ ☐ ทางจิตใจ ☐ การละเลยทอดทิ้ง ☐ ล่อลวง/บังคับแสวงหาผลประโยชน์

1.ข้อมูลผู้รับบริการ เลขประจำตัวประชาชน☐-☐☐☐☐-☐☐☐☐☐-☐☐-☐ กรณีไม่มีบัตรประชาชน ชื่อบัตร..... หมายเลข.....

ชื่อ – สกุล .....**วันเดือน ปีเกิด** .....**อายุ** ..... ปี

เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง **สถานภาพสมรส** ☐ โสด ☐ หย่า ☐ หม้าย(คู่สมรสเสียชีวิต) ☐ คู่

สัญชาติ ☐ ไทย ☐ พม่า ☐ ลาว ☐ กัมพูชา ☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....**ศาสนา** ☐ พุทธ ☐ อิสลาม ☐ คริสต์ ☐ อื่นๆโปรดระบุ.....

ที่อยู่ปัจจุบันที่สามารถติดต่อได้ .....

ที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน .....

ผู้นำส่ง ชื่อ – สกุล.....**ความสัมพันธ์**.....

ที่อยู่.....**เบอร์โทรศัพท์**.....

การประเมินสภาพปัญหาและการช่วยเหลือผู้ป่วยเบื้องต้น .....

.....

.....

ผู้บันทึก(ตัวบรรจง) ..... วันเดือนปี ...../...../.....

Medical record

การตรวจร่างกาย

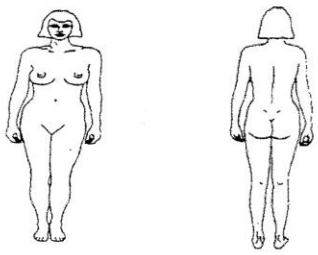

น้ำหนัก .....กก. ส่วนสูง .....ซม.ประวัติ LMP .....

การตรวจร่างกาย .....

.....

.....

การตรวจทางเพศ (การตรวจภายใน คดีทางเพศให้บันทึกรูปอวัยวะเพศ)

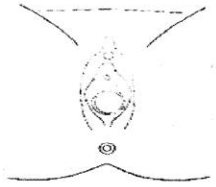

Labia mineral.....Introitus.....

Hymen ☐ myrtiform ☐ intact ☐ tear(old/new) .....o'clock

ตรวจภายใน(ถ้าใส่ speculum)Vagina ☐ปกติ ☐ผิดปกติ.....

Cervix ☐ปกติ ☐ ผิดปกติ.....

Discharge ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ.....

PV (ถ้าทำ) Uterus ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ.....

การรักษา .....

.....

.....

.....

ความคิดเห็นของแพทย์.....

.....

.....

.....

แพทย์ผู้ตรวจ .....วัน/เดือน/ปี ...../...../.....

การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

Pregnancy test	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ
Sperm	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ
Acid phosphates	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ
HIV Ab	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ
Vag.SmearGram Strain	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ
VDRL	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ
HBV Ab,Ag	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ
HCV Ab	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ
อื่น ๆ ระบุ.....	☐ บวก	☐ ลบ	☐ ไม่ตรวจ

สภาพปัญหาที่พบ .....

การตรวจประเมินด้านจิตใจ ☐ Psycho test ☐ IQ test ☐ อื่น ๆ ระบุ .....

การดำเนินการช่วยเหลือ ☐ Psycho Therapy ☐ Drug .....

☐ Counseling ☐ อื่น ๆ ระบุ .....

ผู้บันทึก(ตัวบรรจง) ..... วันเดือนปี ...../...../.....

Social Record ☐ นักสังคมสงเคราะห์ ☐ พยาบาล

ประวัติครอบครัว .....

.....

สภาพปัญหาที่พบ .....

.....

การตรวจประเมินทางสังคม ตามบัญชีปัญหาทางสังคม(Social problem list).....

การช่วยเหลือ .....

การติดตามเยี่ยมบ้าน .....

.....

ผู้บันทึก(ตัวบรรจง) ..... วัน/เดือน/ปี ...../...../.....

แผนที่เยี่ยมบ้าน

บันทึกการติดตามผล .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้บันทึก(ตัวบรรจง) ..... วัน/เดือน/ปี ...../...../.....

กรณีผู้รับบริการเป็นเด็ก

สถานภาพการศึกษาและการทำงาน

☐กำลังศึกษา	☐ อนุบาล ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวะ/ปวช. ☐ อนุปริญญา/ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ การฝึกอาชีพ ☐ การศึกษานอกโรงเรียน ระดับการศึกษา ระบุ.....☐ ไม่แจ้ง
☐ไม่ได้ศึกษา	**สาเหตุของการไม่ได้ศึกษา** ☐ ไม่เคยเรียนหนังสือ ☐ พักการเรียน ☐ ออกจากการศึกษากลางครัน เนื่องจากระบุ ..... ☐ ทำงาน ระบุ .....☐ อื่น ๆ ระบุ .....
	การศึกษาสูงสุดระดับใด ☐ ไม่รู้หนังสือ ☐ อนุบาล ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย/อาชีวะ/ปวช. ☐ อนุปริญญา/ ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ การศึกษานอกโรงเรียนระดับการศึกษา ระบุ ..... ☐ ไม่แจ้ง

ข้อมูลด้านสุขภาพเด็ก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) ☐ ปัญหาความพิการ ☐ ไม่มี ☐ มีระบุ..... ☐ ปัญหาพัฒนาการล่าช้า ☐ ไม่มี ☐ มีระบุ..... ☐ ปัญหาโรคเรื้อรัง ☐ ไม่มี ☐ มีระบุ..... ☐ได้รับการดูแลสุขภาพ (กรณีเจ็บป่วยโรคเรื้อรัง) ☐เหมาะสม ☐ ไม่เหมาะสมระบุ ..... ☐ การได้รับวัคซีน ☐ ครบ ☐ ไม่ครบ ☐ สภาวะทางโภชนาการ ☐ ปกติ ☐ ผิดปกติ ☐ ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง ☐ ไม่มี ☐ มีระบุ.....	**ข้อมูลด้านสุขภาพของบิดามารดา/ผู้ดูแล** ☐ ความพิการ ☐ ปัญหาโรคเรื้อรัง ☐ ติดสุรา ☐ ปัญหาเศรษฐกิจ/หนี้สิน ☐ การใช้ยาเสพติด ☐ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว **สถานภาพครอบครัว** ☐ พ่อแม่อยู่ด้วยกัน ☐ พ่อแม่แยกกันอยู่ ☐ พ่อแม่หย่าร้าง ☐ พ่อ/แม่เสียชีวิต ☐ พ่อ/แม่มีครอบครัวใหม่ ☐ พ่อแม่ไปทำงานที่อื่น ☐ อื่นๆระบุ..... **ขณะนี้อาศัยอยู่กับใคร** ☐ พ่อแม่ ☐ พ่อ ☐แม่ ☐ ญาติ ☐ พ่อเลี้ยง ☐ แม่เลี้ยง ☐ พ่อแม่บุญธรรม ☐ อยู่คนเดียว ☐ แฟน ☐ เพื่อน ☐ นายจ้าง ☐อื่นๆระบุ.....

ปัจจัยเสี่ยงด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ☐ ในชุมชนหรือในครอบครัวมีการเล่นพนัน/มีหนี้สิน ☐ ในชุมชนหรือครอบครัวมีการดื่มสุราและใช้สารเสพติด ☐ ในชุมชนมีร้านเกม คาราโอเกะ ผับ บาร์ ☐ เด็กหญิงนอนรวมในห้องเดียวกันกับญาติพี่น้องผู้ชาย ☐ ในชุมชนหรือในครอบครัวมีพฤติกรรมทำสิ่งผิดกฎหมาย. ☐ ในชุมชนหรือในครอบครัวมีการใช้แรงงานเด็ก

กรณีผู้รับบริการเป็นผู้หญิง

สถานภาพการศึกษาและการทำงาน

☐กำลังศึกษา	☐สายอาชีพ/อนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี ☐ การฝึกอาชีพ(เสริมสวย,ช่างซ่อม) ☐ การศึกษานอกโรงเรียน ระดับการศึกษา ระบุ.....☐ ไม่แจ้ง
☐ทำงาน(อาชีพ) รายได้ .....บาท	☐ ค้าขาย ☐ เกษตรกรรม ☐ ธุรกิจส่วนตัว ☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ แม่บ้าน ☐ ว่างงาน ☐ บริษัทเอกชน ☐ไม่แจ้ง ☐ รับจ้าง ระบุ.....☐ อื่น ๆ ระบุ .....
	การศึกษาสูงสุดระดับใด (กรณีว่างงาน,ทำงาน) ☐ ไม่เคยเรียนหนังสือ ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาตอนต้น ☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย ☐ อาชีวะ / ปวช. ☐ อนุปริญญา / ปวส. ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี ☐ ไม่แจ้ง

ข้อมูลด้านสุขภาพ ☐ ปัญหาความพิการ ☐ ไม่มี ☐ มีระบุ..... ☐ ปัญหาโรคเรื้อรัง ☐ ไม่มี ☐ มีระบุ..... ☐ ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยง ☐ ไม่มี ☐ มีระบุ.....	**ขณะนี้อาศัยอยู่กับใคร** ☐ พ่อแม่ ☐ พ่อ ☐แม่ ☐ คู่สมรส ☐ คู่สมรสและบุตร ☐ เฉพาะบุตร ☐ อยู่คนเดียว ☐ เพื่อน ☐ แฟน ☐ ญาติ ☐ พ่อเลี้ยง ☐ แม่เลี้ยง ☐ พ่อแม่บุญธรรม ☐ นายจ้าง ☐อื่นๆระบุ.....

สิทธิด้านการรักษา ☐ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ ☐ ประกันสุขภาพถ้วนหน้า ☐ ประกันสังคม ☐ แรงงานต่างด้าว ☐ ไม่ได้รับสิทธิ ☐ อื่น ๆ ระบุ

2. ข้อมูลเกี่ยวกับผู้กระทำรุนแรง (จากการบอกเล่าโดยผู้ถูกกระทำ)

2.1 ความสัมพันธ์กับผู้ถูกกระทำ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ พ่อ ☐ แม่ ☐ พ่อ/แม่เลี้ยง ☐ พ่อ/แม่บุญธรรม ☐ ผู้ดูแล/ ผู้อุปการะ ☐ พี่น้อง/ญาติ ☐ คู่สมรส ☐ แฟน
☐ เพื่อน ☐ เพื่อนร่วมงาน ☐ เพื่อนบ้าน ☐ ครู ☐ พระ/นักบวช ☐ นายจ้าง ☐ คนไม่รู้จัก/คนแปลกหน้า
☐ อื่น ๆ โปรดระบุ .....

2.2 มีบุคคลในครอบครัวเป็นผู้กระทำ ☐ มี ☐ ไม่มี ☐ ไม่พบ

2.3 จำนวนผู้กระทำ ☐ เพศชายจำนวน ..... คน ☐ เพศหญิงจำนวน ..... คน

2.4 ปัจจัยกระตุ้นให้เกิดเหตุการณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ **ใช้สารกระตุ้น** ☐ ดื่มสุรา ☐ เสพยาบ้า/สารเสพติด
☐ **สัมพันธภาพในครอบครัว** ☐ นอกใจ/หึงหวง ☐ ทะเลาะวิวาท ☐ การใช้ความรุนแรงในครอบครัว
☐ **สภาพแวดล้อม** ☐ สื่อลามก ☐ ใกล้ชิด/โอกาสอำนวย
☐ **ปัญหาเศรษฐกิจ** ☐ ว่างงาน ☐ ยากจน
☐ **ปัญหาสุขภาพกาย** ☐ เจ็บป่วยเรื้อรัง ☐ พิการ
☐ **ปัญหาสุขภาพจิต** ☐ ป่วยเป็นโรคทางจิตเวช ☐ ปัญหาทางพฤติกรรม
☐ **ปัญหาอื่น ๆ ระบุ** .....

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการกระทำรุนแรง

3.1 ประวัติการถูกกระทำรุนแรง

ครั้งแรก (ระบุ วัน เดือน ปี) ..... เคยถูกกระทำมาก่อน จำนวน .....ครั้ง (ในรอบปีที่ผ่านมา)

3.2 สถานที่เกิดเหตุ หมู่ที่ .....ตำบล/แขวง .....อำเภอ/เขต .....จังหวัด .....

3.3 ประเภทสถานที่เกิดเหตุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บ้านตนเอง ☐ บ้านผู้กระทำ ☐ สถานที่เรียน/โรงเรียน ☐ สวนสาธารณะ ☐ บ้านคนอื่น ระบุ .....
☐ สนามกีฬา ☐ ถนน/ทางหลวง ☐ ห้างสรรพสินค้า ☐ สถานที่ทำงาน ☐ ในป่า/ที่เปลี่ยว/บ้านร้าง ☐ นา/ไร่/สวน
☐ หอพัก ☐ สถานบันเทิง ☐ โรงแรม ☐ อื่น ๆ ระบุ .....

4. ประเภทของการกระทำรุนแรง

ลักษณะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

ทางกาย

☐ ใช้กำลัง ☐ ใช้อาวุธ/สิ่งของ/อุปกรณ์ ระบุ.....

ทางเพศ มีการสัมผัสร่างกาย

☐ ข่มขืนกระทำชำเรา
☐ สอดใส่ทางช่องคลอด ☐ สอดใส่ทางทวารหนัก
☐ Oral (ร่วมเพศทางปาก) ☐ ใช้วัตถุอื่น ๆ ร่วมด้วย
☐ อนาจาร ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ไม่มีการสัมผัสร่างกาย

☐ ให้เด็กแสดงหรือดูภาพ/วิดีโอลามก ☐ การให้เด็กเปิดเผยของสงวน
☐ การเปิดเผยของสงวนให้เด็กดู ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ทางจิตใจ

☐ กักขังหน่วงเหนี่ยว/จำกัดอิสรภาพ ☐ การเฉยเมย ไม่สนใจ
☐ ปฏิเสธ ดูถูกเหยียดหยาม ทำให้ไม่มีคุณค่า
☐ ข่มขู่ทำให้หวาดกลัวทะเลาะ/ทำร้ายร่างกายกันต่อหน้าเด็ก
☐ อื่น ๆ ระบุ.....

5. บริการทางการแพทย์

5.1 การตรวจรักษา ☐ การตรวจร่างกาย ☐ การตรวจทางเพศ
☐ การตรวจประเมินด้านจิตใจ ☐ การตรวจทางห้องปฏิบัติการ

5.2 การได้รับยาป้องกันการตั้งครรภ์

☐ ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามแนวทางฯที่ต้องได้รับยา	
☐ อยู่ในหลักเกณฑ์ตามแนวทางฯที่ต้องได้รับยา	ยาที่ได้รับระบุ..... ใช้สิทธิ .....บาท จ่ายเอง .....บาท สงเคราะห์ .....บาท
	☐ ไม่ได้ยาเพราะ .....

5.3 การได้รับยาป้องกันไวรัสเอดส์

☐ ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามแนวทางฯที่ต้องได้รับยา	
☐ อยู่ในหลักเกณฑ์ตามแนวทางฯที่ต้องได้รับยา	ยาที่ได้รับระบุ..... ใช้สิทธิ .....บาท จ่ายเอง .....บาท สงเคราะห์ .....บาท ☐ ครบ dose ☐ ไม่ครบdose ไม่ได้รับยาเพราะ ☐ ปฏิเสธการรับยา ☐ เหตุผลอื่น ๆ ระบุ .....

การละเลยทอดทิ้ง

☐ ละเลยในการจัดสิ่งจำเป็นพื้นฐานทางกาย/สุขภาพ

☐ ละเลยในการดูแลอารมณ์ความรู้สึกหรือขาดการให้ความสนใจ

☐ การทิ้งไว้ในที่สาธารณะ

☐ อื่น ๆ โปรดระบุ.....

ล่อลวง/บังคับแสวงหาผลประโยชน์

☐ ใช้แรงงาน ☐ ใช้ทำสื่อลามก ☐ ใช้ค้าประเวณี

5.4 การได้รับยาป้องกันการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์

☐ ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์ตามแนวทางฯที่ต้องได้รับยา	
☐ อยู่ในหลักเกณฑ์ตามแนวทางฯที่ต้องได้รับยา	ยาที่ได้รับระบุ.....
	ใช้สิทธิ .....บาท จ่ายเอง .....บาท
	สงเคราะห์ .....บาท
	ไม่ได้รับยาเพราะ .....

5.5 ผลการรักษา (ข้อบ่งชี้ถึงระดับความรุนแรง)

☐ หาย ☐ ทุเลา ☐ พิการ ☐ เสียชีวิต

☐ ส่งต่อไปรักษายังหน่วยอื่น ระบุ .....

6. การช่วยเหลือและการวางแผนการดูแล

6.1 บริการช่วยเหลือโดยโรงพยาบาล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐รักษาพยาบาล ☐ ให้คำปรึกษา ☐ ประเมินครอบครัว ☐ ประเมินจิตใจ ☐ ประเมินสังคม ☐บำบัดและฟื้นฟูทางจิตใจ

☐กระตุ้นพัฒนาการ ☐ ฟื้นฟูความพิการ/กายภาพบำบัด ☐ ครอบครัวบำบัด ☐ ชุมชนบำบัด ☐ เยี่ยมบ้าน ☐ ติดตามญาติ

☐ จัดสวัสดิการสังคมที่พึงได้ ☐ ช่วยเหลือดำเนินการด้านกฎหมาย

6.2 ค่าใช้จ่าย ในการดูแลรักษาผู้ถูกกระทำรุนแรงครั้งนี้/ราย

- ค่ายาและค่ารักษาพยาบาลทั้งหมด .....บาท
- สงเคราะห์ค่าพาหะนะเดินทาง .....บาท
- สงเคราะห์ค่าเครื่องอุปโภคบริโภค .....บาท
- เงินสงเคราะห์ครอบครัว .....บาท
- เงินทุนประกอบอาชีพ .....บาท
- เงินทุนการศึกษา .....บาท

ค่าประมาณการสูญเสียรายได้จากการบาดเจ็บ .....บาท

ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น .....บาท

บริการอื่นๆ โดยการส่งต่อ วางแผนการดูแลและการคุ้มครอง

☐ แยกผู้ป่วยออกจากครอบครัว

☐ หาที่พักชั่วคราว วันที่ .....

หน่วยที่รับผิดชอบ ☐ ภาครัฐ ☐ ภาคเอกชน

☐ ครอบครัวอุปถัมภ์

☐ ให้การสงเคราะห์ (ค่าอาหาร/เสื้อผ้า ฯลฯ) โดยหน่วยงาน .....

☐ จัดหางาน/ฝึกอาชีพ โดยหน่วยงาน .....

☐ ครอบครัวบำบัด โดยหน่วยงาน .....

☐ ชุมชนบำบัด โดยหน่วยงาน .....

☐ อื่น ๆ ระบุ .....

6.3 การดำเนินการตามกฎหมาย

☐**รายงานพนักงานเจ้าหน้าที่** (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก)

☐ **รายงานพนักงานเจ้าหน้าที่** (ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว)

☐ ไม่ได้รายงาน ☐ รายงาน วันที่รายงาน... ..... เวลา .....

ชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่.....เบอร์โทรศัพท์ .....

ชื่อหน่วยงาน .....เบอร์โทรศัพท์ .....

ผลการดำเนินงาน .....

☐ ไม่ได้แจ้งความ ☐ แจ้งความ วันที่แจ้งความ.....เวลา.....เลขคดี .....

สถานีตำรวจ .....เบอร์โทรศัพท์.....ร้อยเวร ชื่อ ..... เบอร์โทรศัพท์.....

ผลการสืบสวนจับกุม ☐ จับได้ ☐ จับไม่ได้ ☐ ไม่รู้ตัวผู้กระทำผิด

ผลการดำเนินคดี ☐ สั่งฟ้อง ☐ สั่งไม่ฟ้อง ☐ อยู่ระหว่างการดำเนินคดี

ผลคดีชั้นอัยการ/ศาล ☐ ยอมความ ☐ ตัดสินจำคุก ☐ รอลงอาญา ☐ ยกฟ้อง

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

เหตุผลในการประกาศใช้กฎหมาย

การแก้ไขปัญหาการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีความละเอียดอ่อนซับซ้อนเกี่ยวพันกับบุคคลใกล้ชิดและมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลทั่วไป ดังนั้นการใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้กับการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่เหมาะสมเนื่องจากกฎหมายอาญามีเจตนารมณ์ที่ลงโทษผู้กระทำความรุนแรง ดังนั้น การมีกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จึงมีความเหมาะสมมากกว่าการใช้กระบวนการทางอาญา เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการ และขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป โดยให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำความผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ ประกอบกับเด็ก เยาวชน และบุคคลในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองจากรัฐ ถ้าถูกกระทำความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้มาบังคับใช้

มาตรการทางกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว

1. มาตรการในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

- **การแจ้งเหตุ (มาตรา5) กำหนดให้**ผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือผู้ที่พบเห็นการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีหน้าที่แจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งการแจ้งนั้นเป็นการกระทำโดยมีเจตนาสุจริตจะได้รับความคุ้มครองโดยไม่ต้องรับผิดทั้งทางแพ่งและอาญา

- **วิธีการแจ้งเหตุ (มาตรา6)** กระทำด้วยวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ หรือวิธีการอื่นใด ที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะรับทราบเหตุแห่งการกระทำนั้น

- **ผู้รับแจ้งเหตุ (พนักงานเจ้าหน้าที่)** เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด พนักงานฝ่ายปกครอง (ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ปลัดอำเภอ นายอำเภอ)

- **อำนาจของพนักงานเจ้าหน้า (มาตรา6)** พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือที่เกิดเหตุโดยมิต้องมีหมายค้น มีอำนาจจัดบริการตรวจรักษาจากแพทย์ จัดให้ผู้ถูกกระทำได้รับคำปรึกษาแนะนำจากจิตแพทย์ นักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์

- **การร้องทุกข์ดำเนินคดี (การแจ้งความ)** ถ้าผู้เสียหายประสงค์จะดำเนินคดีให้ผู้เสียหายร้องทุกข์ดำเนินคดีในทันทีถ้าผู้เสียหายไม่อยู่ในวิสัยที่จะร้องทุกข์ดำเนินคดีได้ด้วยตนเองให้พนักงานเจ้าหน้าที่ร้องทุกข์แทนได้ **ถ้าผู้เสียหายมิได้ร้องทุกข์ดำเนินคดีภายใน 3 เดือน** นับแต่ผู้เสียหายอยู่ในวิสัยและมีโอกาสที่ จะร้องทุกข์ดำเนินคดีได้ ให้ถือว่าคดีเป็นอันขาดอายุความ

- **<u>การดำเนินคดี (มาตรา8)</u>** เมื่อมีการร้องทุกข์ภายในอายุความให้พนักงานสอบสวน (ตำรวจ) ทำการสอบสวนและส่งตัวผู้กระทำผิดพร้อมสำนวนการสอบสวนและความเห็นไปยังพนักงานอัยการเพื่อฟ้องคดี ภายใน 48 ชั่วโมง นับแต่ได้ตัวผู้กระทำความผิดแต่ถ้าหากมีเหตุจำเป็นไม่อาจยื่นฟ้องได้ทันกำหนดเวลาให้ผัดฟ้องต่อศาลได้คราวละไม่เกิน 6 วัน แต่ไม่เกิน 3 คราว

2. มาตรการบรรเทาทุกข์และวิธีคุ้มครองชั่วคราวในระหว่างการดำเนินคดี (มาตรา10)

- ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือศาลมีอำนาจออกคำสั่งกำหนดมาตาการเพื่อคุ้มครองชั่วคราวแก่ผู้ถูกกระทำไม่ว่าบุคคลนั้นจะร้องขอหรือไม่ก็ตาม เช่น ได้รับการรักษาจากแพทย์ การทำชดใช้เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์เบื้องต้นตามสมควรแก่ฐานะ ห้ามให้ผู้กระทำเข้าไปในที่พำนักของครอบครัว ห้ามให้ผู้กระทำเข้าใกล้ตัวบุคคลในครอบครัว กำหนดวิธีการดูแลบุตรถ้าผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือศาลต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือนหรือปรับไม่เกิน 3,000 บาท

- **อัตราโทษฐานความผิดกระทำความรุนแรงในครอบครัว** จำคุกไม่เกิน 6 เดือน ปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ **และให้ความผิดนี้**เป็นความผิดอันยอมความได้

-**การลงโทษ (มาตรา12)** ในกรณีที่ศาลพิพากษาว่าผู้กระทำมีความผิดศาลอาจใช้วีการฟื้นฟู บำบัดรักษา คุมความประพฤติ ให้ผู้กระทำชดใช้ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ ทำงานบริการสาธารณะหรือทำทัณฑ์บนไว้ตามระยะเวลา ที่ศาลกำหนดแทนการลงโทษ ผู้กระทำความผิดก็ได้

- **การยอมความ** ไม่ว่าการพิจารณาคดีได้ดำเนินไปแล้วเพียงใดให้ศาลพยามยามให้คู่ความ ได้ยอมความกัน โดยมุ่งถึงความสงบสุขและการอยู่ร่วมกันในครอบครัวเป็นสำคัญ

นิยามศัพท์เฉพาะ

"ความรุนแรงในครอบครัว" หมายความว่า การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพของบุคคลในครอบครัว หรือบังคับหรือใช้อำนาจครอบงำผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใด โดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท

"บุคคลในครอบครัว" หมายความว่า คู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กินหรือเคยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยและอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

คำจำกัดความ "ความรุนแรงในครอบครัว" และ "บุคคลในครอบครัว" ในกฎหมายไทยและกฎหมายของประเทศต่างๆในยุโรป เมื่อตีความและขยายความแล้ว ก็มิได้แตกต่างกัน

- การทารุณกรรมในเด็ก หมายความว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใด ๆ จนเป็นเหตุให้เด็กเสื่อมเสียเสรีภาพหรือเกิดอันตราย แก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็กให้กระทำหรือประพฤติในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี ทั้งนี้ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม (พ.ร.บ.คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 4)

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ.2546

พระราชบัญญัติคุมครองเด็ก พ. ศ. 2546 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 30 มีนาคม 2547 เป็นกฎหมายที่ใช้คุ้มครอง สงเคราะห์ และส่งเสริมความประพฤติ เด็ก นักเรียน นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ หลักการของกฎหมายได้กำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติต่อเด็กโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญ เพื่อให้เด็กได้รับการเลี้ยงดู อบรมสั่งสอนมีพัฒนาการที่เหมาะสมตามวัย และป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม กฎหมายฉบับได้กำหนดกลไกที่ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานด้านเด็กทั้งภาครัฐและเอกชนสามารถเข้าไปให้การช่วยเหลือเยียวยา สงเคราะห์ฟื้นฟูเด็กที่ถูกทารุณกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

มาตรการในการคุ้มครองเด็ก ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ มี 3 วิธีที่สำคัญดังนี้

1. มาตรการการสงเคราะห์เด็ก เป็นการให้ความช่วยเหลือแก่เด็กและผู้ปกครองที่อยู่ในภาวะที่ยากลำบาก เพื่อให้เด็กได้รับการอบรมเลี้ยงดูและมีพัฒนาการที่เหมาะสม เช่น เด็กที่กำพร้า ถูกทอดทิ้ง พ่อแม่หย่าร้าง พ่อแม่ติดสุรายาเสพติด ทำทารุณกรรมต่อเด็ก อื่นๆ เป็นต้น เด็กเหล่านี้ต้องได้รับการช่วยเหลือสงเคราะห์จากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายและจิตใจ
2. มาตรการการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เป็นการให้ความคุ้มครองเด็ก ที่ถูกทารุณกรรม ให้ได้รับความปลอดภัยจากภยันตราย เช่นเด็กที่ถูกทำร้ายร่างกายและจิตใจ ถูกล่วงละเมิดทางเพศ ถูกหน่วงเหนี่ยวกักขัง ไม่ว่าผู้กระทำนั้นจะเป็นบุคคลใดๆ หรือบุคคลในครอบครัว ก็ตาม เด็กเหล่านี้พนักงานเจ้าหน้าที่ สามารถเข้าไปช่วยเหลือ แยกเด็กให้พ้นจากอันตรายดังกล่าวและสามารถนำเด็กไปคุ้มครองสวัสดิภาพได้ตามวิธีการที่กฎหมายกำหนดไว้
3. มาตรการการส่งเสริมความประพฤติ นักเรียน นักศึกษา เป็นการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา มีความประพฤติที่เหมาะสม มีความปลอดภัย รับผิดชอบต่อสังคม ด้วยวิธีการแนะแนว ฝึกอาชีพ และจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความตระหนักรู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองซึ่งภารกิจนี้ โรงเรียน สถานศึกษาและคุณครูผู้ปกครองเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการดูแลให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกฎหมายกำหนด

บทบาทหน้าที่ของบุคคลในสังคมทุกภาคส่วนในการคุ้มครองเด็ก

1. ประชาชนทุกคนในสังคม มีหน้าที่ช่วยเหลือเบื้องต้นและแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อพบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพที่ต้องคุ้มครอง และห้ามกระทำการทารุณกรรม ทำร้ายร่างกาย ล่วงละเมิดทางเพศ บังคับขู่เข็น ส่งเสริม ยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควร เสี่ยงต่อการ

กระทำผิด เล่นการพนัน เสพสุรายาเสพติด ให้เด็กไปขอทาน กระทำผิดต่อกฎหมาย แสดงลามกอนาจาร เป็นต้น

2. พ่อแม่ผู้ปกครอง มีหน้าที่อุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอนและพัฒนาเด็กให้เจริญเติบโตอย่างเหมาะสมตามวัย มีความประพฤติเหมาะสม ไม่ทอดทิ้งเด็ก ละทิ้งเด็ก ปกป้องคุ้มครองเด็กให้มีความปลอดภัย

3. พนักงานเจ้าหน้าที่และหน่วยงานของรัฐ มีหน้าที่สงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติของเด็ก นักเรียน นักศึกษา ตามอำนาจหน้าที่ที่กฎหมายกำหนด

4. โรงเรียน สถานศึกษา มีหน้าที่กำหนดระเบียบให้นักเรียน นักศึกษา ปฏิบัติตามที่กฎกระทรวงกำหนด และมีหน้าที่ จัดกิจกรรม ระบบงานแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมนักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา มีความประพฤติเหมาะสม มีความปลอดภัย และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

บทบาทหน้าที่ของเด็กที่ต้องปฏิบัติ

1. ห้ามประพฤติตนไม่สมควร
2. ห้ามซื้อหรือเสพสุราหรือบุหรี่
3. ห้ามเข้าไปในสถานที่เฉพาะเพื่อการจำหน่ายหรือเสพสุราหรือบุหรี่
4. ห้ามนักเรียน นักศึกษา ฝ่าฝืนระเบียบของโรงเรียนสถานศึกษา